

KRATKOČASNIK

glasilo Osnovne šole Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2014/15, 25. maj 2015, številka 4, letnik IV

Evropska vas: Spoznavanje drugih narodov in držav

Kulturna dediščina: Veličina in mogočnost zvoka zvonov

Zeleni Jurij: Z venčki in rogovi po mestu

Bonbon prijateljstva

Dvojno zlato za laškega perkmandeljca

Šolski plesni festival

Tekmovanje ekip prve pomoči

Vrhunski rezultati pri tekmovanju iz kemije

Šolski parlament: Izobraževanje in poklicna orientacija

KRATKOČASNIK, glasilo OŠ Primoža Trubarja Laško

šolsko leto 2014/15, 25. maj 2015, številka 4, letnik IV

Odgovorna urednica: Tanja Drolec

Uredništvo: Katja Pajk, Tilen Pasarič, Ajda Kostevc, Sara Sakić, Eva Vujasinović, Nataša Grešak, Jakob Pirš, Stella Tretnjak, Zarja Nemec, Anemarie Hrastnik, Anja Stopar

Naslovnica: Hana Obrez

Didaktično gradivo je na voljo pod licenco
Creative Commons
Priznanje avtorstva- Nekomercialno-Deljenje
pod enakimi pogoji 2.5 Slovenija

Spletno objavo omogočila Osnovna šola Primoža Trubarja Laško

KULTURNA DEDIŠČINA

Veličina in mogočnost zvoka zvonov

Ljudje se ukvarjamo z različnimi pristočnimi dejavnostmi. Med njimi je tudi pritrkavanje, ki ga poznajo predvsem starejše generacije. A tu in tam se najdejo tudi posamezniki, ki ohranjajo tradicijo in so pripravljeni svoje znanje deliti z drugimi oziroma ga prenašati na mlajše rodove. Med njimi je tudi Laščanka Irena Zeme, učiteljica naše šole.

Ste učiteljica matematike. V prostem času se ukvarjate s pritrkavanjem. Kdo vas je navdušil?

Za pritrkavanje, ki mu na Štajerskem rečemo »trijančenje«, me je navdušil starejši gospod Jože Hrastnik, ki je tudi sam že vrsto let pritrkovalec.

Zakaj ste se odločili za to dejavnost?

Pritrkavanje je zanimiva dejavnost, ki človeka ne pusti ravnodušnega. Mene so pritegnile ritmičnost in zanimive melodije, ki jih lahko zaigraš že s samo tremi zvonovi.

Kdaj ste se začeli ukvarjati s tem?

S pritrkavanjem sem se začela ukvarjati pred sedmimi leti, pritrkavam pa približno pet let.

Kje najpogosteje pritrkavate?

Najpogosteje pritrkavam v zvoniku ob večjih krščanskih praznikih. Za posebne priložnosti, kot je blagoslov kapel in podobno, kjer ni mogoče pritrkavati v zvoniku, pritrkavam na manjše prenosljive zvonove.

Kaj sploh je pritrkavanje?

Pritrkavanje je posebno igranje na zvonove. Vsak zvon ima v sredini kembelj, ki udarja vanj. Pritrkovalec drži za kembelj in z njim udarja na obod zvona.

Kakšen je njegov namen?

Namen pritrkavanja je privabljanje ljudi k sveti maši. Po nekaterih podatkih se je v Sloveniji pritrkavanje začelo že v 16. stoletju, zagotovo pa v 19. stoletju. Naj kot zanimivost omenim, da smo najstarejši zvon v Evropi imeli ravno Slovenci v Lokvi pri Divači, in sicer v Marijini kapeli. Bil naj

bi iz 12. stoletja, a ga je odnesla prva svetovna vojna.

Ali človek potrebuje kakšno posebno znanje za pritrkavanje? Kaj vse morate znati oziroma obvladati? Ali lahko to počne vsakdo?

Za vsako dejavnost moraš pridobiti določena znanja in spretnosti, enako je tudi pri pritrkavanju.

Prvi pogoj je, da ima pritrkovalec posluh, še posebej če igra v skupini. Sicer pa je najpomembnejše, da ima bodoči pritrkovalec in veselje do zvonov.

Ali v vaši družini poleg vas pritrkava še kdo drug?

Poleg mene pritrkava še mož in tudi starejša hči je pokazala nekaj zanimanja.

Pritrkavanje najbrž bolj poznajo starejši. Kako je s pritrkavanjem pri mladih?

Tudi mladih pritrkovalcev je veliko, sicer ne v naši občini, ampak drugod. Za pritrkavanje obstaja celo glasbena šola v Novem mestu, prirejajo se tudi tekmovanja.

Če bi se mladi želeli naučiti pritrkavanja na koga se lahko obrnejo? Kje oziroma pri kom se lahko tega naučijo?

Mladi se lahko pritrkavanja naučijo od starejših pritrkovalcev ali v prej omenjeni glasbeni šoli. Če pa koga zanima v naši občini, se lahko obrne tudi name.

Kaj je tisto, kar bi izpostavili kot posebno prednost pritrkavanja, s katero bi navdušili mlade, da bi se odločili zanj?

Veličina in mogočnost zvoka zvonov, ki v človeku prebudita posebno energijo.

Jakob Pirš

Foto: Osebni arhiv Irene Zeme

JURJEVANJE

Zeleni Jurij uspešno odgnal zimo

Če ste v petek, 24. aprila 2015, med sprehajanjem po ulicah Laškega srečali razigrane pastirje in pastirice, ki veselo in glasno trobijo ter prepevajo pesmi, ste vsekakor srečali Zelenega Jurija in njegove spremljevalce.

Obhajanje Zelenega Jurija je star običaj, ki ga v Osnovni šoli Primoža Trubarja Laško obhajamo že dolgih 26 let in bo torej kmalu praznoval 30. obletnico. Na ta dan se fantje oblečejo kot pastirji in z očetmi, s strici in z dedki naredijo palice, rogove in piščali, s katerimi potem ponosno trobijo. Svoje odlične rogove na koncu pokažejo tudi sodnikom in ti ocenijo, kateri trije rogovi so

najdaljši. Zmagovalci dobijo nagrado. Deklice ta dan preživijo nekoliko drugače. One nadenejo krilo in spletejo kite. S pomočjo mamic, babic in tet spletejo venčke, ki si jih potem nadenejo na glavo, in na travnikih izdelajo prekrasne šopke rož, ki jih potem z radostjo in iskricami v očeh delijo mimoidočim, da bi tudi v njihovih domovih pregnale zimo in pritegnile pomlad.

Ko zjutraj učenci pridejo v šolo, se najprej okrepcajo s pravim domačim zajtrkom, ki ga sestavljajo pečena jajca in domač kruh. Zatem se odpravijo na šolsko dvorišče, kjer pričakajo Zelenega Jurija. Z njegovim prihodom se začne povorka, ki jo spremljajo glasovi harmonik in trobljenje rogov. Parada od osnovne šole krene proti Pivovarni Laško, kjer je prvi postanek, zaslišijo se prve pesmi in tem sledi tudi prva košara dobrot. Sprevod se po mestnih ulicah nadaljuje do trgovine Tuš, kjer Zelenega Jurija in njegovo spremstvo sprejmejo nasmejane trgovke. Zatem se sodelujoči odpravijo mimo slaščičarne Refik in se ustavijo pri cerkvi. Na koncu Zeleni

Jurij le še popelje povorko na dvorišče pod Občino Laško, kjer jo pričakajo župan Franc Zdolšek in njegovi sodelavci. Pri tem je vedno zelo pestro, saj vsi učenci od prvega do četrtega razreda OŠ Primoža Trubarja Laško, PŠ Debro, PŠ Rečica in učenci nižjega izobrazbenega standarda odplešejo ljudske plese. Mimoidoči si lahko ogledajo tudi dve stojnici, na katerih prikazujejo izdelavo piščali, rogov, »prdcev« in venčkov. Poleg tega lahko na tekmovanju za najdaljši rog navijajo za svoje favorite in jim tako vlijejo še dodatno moč.

Laško z Jurjevanjem privablja tudi turiste iz bolj ali manj oddaljenih mest. Med njimi je tudi gospa Mery Zupan – Wildman, ki vsako leto pride iz Ljubljane, da si ogleda ta običaj. Tudi gledalci in gledalke, ki smo jih malo povprašali o Jurjevanju, so nam odgovorili, da si zelo želijo, da bi se ta običaj ohranjal in da bi tudi njihovi otroci, vnuki in pravnuki še tako naprej ohranjali zgodovino, ker jih veliko od njih ni imelo možnosti, da bi sodelovali na Jurjevanju.

Rajanje smo tako uspešno zaključili in absolutno odgnali zimo, saj je takoj zatem posijalo pravo spomladansko sonce in mi smo z nasmehom na obrazu, s polnimi košarami dobrot ter s torbami, obteženimi s sladkarijami, odšli domov. Obljubili smo, da bomo dogodek še ponovili in tako izpolnili želje gledalk in gledalcev.

Katja Pajk

Foto: Jakob Pirš in Stella Tretnjak

JURJEVANJE

Z venčki in rogovi po mestu

Jurjevanje so učenci naše šole z učiteljicami pripravili v petek, 24. aprila. Najprej so se vsi otroci od prvega do četrtega razreda v svojih učilnicah pogovarjali o tem običaju; zakaj je nastal, kje in kdaj. Seveda niso pozabili na pogovor o obnašanju.

Pred obhodom mesta so otroci odšli na odlično malico – umešana jajca, kruh in sok. Obhod se je začel, ko je Zeleni Jurij stopil na dvorišče. Fantje so veselo piskali na rogove, deklice pa so tkale načrte, komu vse bodo podarile šopke in lep nasmeh. Najprej se je družina ustavila pri Pivovarni Laško, kjer je Jurij veselo poskočil ob pogledu na polno košaro dobrot. Naslednja postojanka je bila trgovina Tuš. Tudi od tam so odšli veseli in polnih rok. Sledila je slaščičarna Refik. In tudi košara s pravljичnim številom dobrot je bila v ponos okolici. Pri cerkvi nas je z nasmehom do ušes pričakal gospod kaplan. Jurij je spet s tremi poskoki veselo odcepetal do občinskega dvorišča. Tam je bila košara največja in najbolj polna, zato so se pastirji in pastirice še posebej potrudili zapeti pesmi. Po tem navdušenju so sledili plesi. In moram priznati, da je bilo zelo lepo gledati, kako so plesali in vriskali. Vsi fantje pa so komaj čakali na tekmovanje z rogovi. Kriteriji so bili strogi, a se je le našel največji, najglasnejši in rog iz samo naravnih materialov. Uh, je bilo glasno! Letos so za pastirje, pastirice, Jurija in za vse udeležene pripravili zastonj umešana jajca. Vsi so si lahko ogledali tudi postopek izdelave. Na trgu so bile tudi tri stojnice. Pri prvi sta dva gospoda predstavljala izdelavo rogov, »prdcev« in stvari, ki piskajo. Pri drugih dveh so tri gospe predstavljale izdelavo najrazličnejših venčkov in šopkov. Po prireditvi smo se vsi vrnili v šolo, kjer rogovi še vedno niso potihnili.

Zarja Nemec

Foto: Jakob Pirš in Stella Tretnjak

ANKETA

Dragocena pomoč staršev

O Jurjevanju smo povprašali tudi učence. Zanimalo nas je, kdo jim je pomagal pripraviti venčke, šopke, palice ..., kako se počutijo na Jurjevanju in kaj jim je najbolj všeč pri tem.

Frida Benedek: Babica mi je nabrala rože in naredila venček. Mami mi je spletla košarico in pripravila obleko. Jurjevanje mi je na splošno všeč.

Anže Kolšek: Mami mi je pripravila obleko, palico pa mi je odrezal ati. Skupaj sva delala rog. Jurjevanje mi je zelo všeč, ker lahko trobimo, kolikor hočemo.

Lan Babič: Rog sta mi naredila oče od moje prijateljice in stric, ki živi pod njim. Nista ga mogla narediti z zobotrebcom, zato sta uporabila žebelj. Moram paziti, da se ne pičim.

Zala Lešek: Mami mi je spletla venček, pomagala pa mi je tudi nabrati rože. Jurjevanje imam rada. Najbolj mi je všeč, da lahko podarjam šopke in potem dobim nagrado.

Jerneja Žužek: Ati mi je naredil venček in dal rog, z mamico pa sva naredili šopke. Pri Jurjevanju mi je všeč vse.

Kristjan Žužek: Rog mi je naredil ati, a sem mu pomagal. Tudi palico sva naredila skupaj. Jurjevanje mi je všeč, ker je zelo zabavno trobiti na rogove.

Žan Lokovšek (Zeleni Jurij): Že dolgo sem si želel postati Zeleni Jurij, zato sem bil zelo srečen, ko sem slišal, da to tudi bom. Jurjevanje mi je všeč. Ne vem še, kako bo v vlogi Zelenega Jurija, a mislim, da bo pod kostumom kar vroče.

Miha Kovač: Pri Jurjevanju mi je všeč, ko hodimo po mestu. Najbolj mi je všeč Zeleni Jurij, vendar nikoli nisem želel postati on.

Daša Kuclar: Jurjevanje mi je še kar všeč. Kot majhni punčki sta mi pri Jurjevanju največ pomagali delati babi in mami. Najbolj všeč so mi plesi. Želim, da se ta običaj ohranja.

Ema Šolar: Pri pripravah na Jurjevanje sta mi pomagala mami in ati. Najprej smo šli po bršljan, ki smo ga iskali v gozdu. Nabrali smo tudi rože s travnika in naredili šopke iz marjetic, spominčic in tudi Regrata. Pri Jurjevanju mi je zelo všeč, ko hodimo zraven Jurija in pojemo pesmi.

Jure Šantej: Dedi mi je naredil rog, bršljan pa sem nabral sam. Pri Jurjevanju mi je zelo všeč to, da imam takrat god in da hodimo po Laškem.

Matic Lokovšek: Rog mi je naredil ati. Jurjevanje mi je zelo všeč in želim, da se ta običaj ohranja. Malo bom žalosten, ker naslednje leto ne bom več na Jurjevanju.

*Anemarie Hrastnik, Zarja Nemec in Katja Pajk
Foto: Jakob Pirš in Stella Tretnjak*

ANKETA

Ohranjanje tradicije

Vsako leto so učenci še posebej veseli pohval in prijaznih besed obiskovalcev Jurjevanja. Tudi letos smo ustavili nekaj mimoidočih in jih povprašali o mnenju.

Vesna Kovač: Jurjevanje se mi zdi zelo lepo. To je tradicija, ki nas spominja na preteklost, mene tudi na otroštvo. Tudi mi smo imeli Jurjevanje. Zdi se mi, da je zdaj zelo podobno, kot je bilo včasih; pesmi, noša, cvetje ... Rada bi, da se ta tradicija ohrani in prenese na moje otroke.

Ivan Medved: Ta običaj se mi zdi vredno obdržati. Če samo pogledamo, kako so se otroci lepo pripravili na današnje Jurjevanje in kako so vključeni tudi dedki, babice, starši, da pripravijo in da obujajo običaj ... To je veliko vredno in se splača spodbujati za prihodnje. Kot otrok Jurjevanja nisem doživel ali pa se ga ne spomnim tako dobro, ampak pogovarjal sem se z odraslimi, ki se spominjajo, da so do četrtega razreda sodelovali pri tem običaju na podoben način kot danes. So tudi peli pesmi, igrali in imeli podobne obleke, poudarek pa je bil predvsem na cvetju in na rogovih. V starih časih je bila dolga zima in so si ljudje prav želeli, da bi prišla pomlad. To je bil neke vrste konec hladnega, mrzlega obdobja brez hrane in potem so se s pomladijo začeli novo življenje, novo brstenje in lepši ter bolj svetel pogled za naprej. Želimo si, da bi se ta običaj ohranil in bomo vse naredili, da se tudi bo.

Marko Mastnak: Jurjevanje se mi zdi zelo lepo in sem vesel, da se ohranja. Spomnim se, da sem igral zraven, ko smo bili mladi. Zdi se mi, da je zdaj zelo podobno, kot je bilo včasih. Čeprav so nekateri otroci oblečeni bolj moderno, nekateri pa po starem, kot mi je všeč. Stari običaji se morajo ohraniti, da bodo vedeli tudi mlajši otroci, kaj se je dogajalo včasih.

Mojca Iljavec: Jurjevanje se mi zdi zelo zanimivo in lepo. Želim, da se ta običaj ohrani. Kot majhna deklica ga še nisem poznala, a ko je bil v šoli moj mlajši brat, se je spet začelo Jurjevanje. Moj brat je bil takrat v Rečici, kjer so imeli pastirske igre. Vem, da so morali tekati na hrib, da so Zelenega Jurija tam »vzeli«. Kdor je bil prvi na hribu, je bil Zeleni Jurij. Enako kot danes so tekmovali glede roga, kdo najglasneje zatrobi.

Martina Vrhovšek: Ta običaj je zelo lep. Lepo je, da se ohranja tradicija, ki je v Laškem že kar nekaj časa. To je neka popestritev mesta in vsega dogajanja. Ta tradicija naj ostane še naprej. V otroštvu na žalost nisem doživela tega običaja. S hčerjo sva pripravljali venčke, šopke, da jih je potem delila.

Franc Zdolšek: Jurjevanje je star običaj in zelo lepo je, da se takšne stvari v Laškem ohranjajo. Mislim, da vsako leto bolj živi, in sicer predvsem zaradi šolarjev, ki tako popestrijo dopoldne. V nekdanjih časih, kolikor se spomnim, ni bilo Jurjevanja v Laškem. To se zdaj dogaja približno dvajset let. Vsak običaj je del naše tradicije, našega naroda in prav je, da ga vsako leto obujamo. Mislim, da so pastirji in pastirice zelo lepi.

Valentin Deželak in Branko Pušnik: Jurjevanje se mi zdi zelo v redu. Upam in želim, da bi bilo še naprej tako. Mi se bomo trudili, da bomo delal piščali, »prdce«, rogove, zato da vam bomo ustregli. Letos prvič to delam tukaj na Jurjevanju, drugače pa že od otroških let naprej. Jurjevanje je bilo že včasih, a zagotovo traja že kakšnih petdeset let. Ne spomnim se, kakšni so bili takrat pastirji in pastirice, vendar mislim, da se niso veliko spremenili, saj tradicija obstaja in gre iz roda v rod. Izdelava piščali je sorazmerno preprosta. To je včasih znal narediti vsak kmečki fant. Kar moraš imeti, sta volja in veselje. Imeti moraš tudi nožek.

Nevenka Fantinato: Jurjevanje je zelo lep dogodek. V Laškem popestri dogajanje in vsi sodelujejo; od babic, dedkov in vse do staršev. Delajo vse, od rogov do »prdcev«, spletajo venčke, nabirajo rožice. To je lepa stvar, ki se potem obrestuje. Ko sem bila sama majhna deklica, smo tudi mi imeli ta običaj. Takrat smo bili malo bolj skromno oblečeni. Vsi se trudimo za to, da se Jurjevanje ohranja; starejši spodbujamo mlajše, organiziramo, pomagamo, nabiramo rože, pletemo ... Izdelava venčkov ni naporna. Imam tudi prijateljice iz likovnega krožka, ki mi pomagajo pri tem.

Zarja Nemec, Anemarie Hrastnik in Katja Pajk

JURJEVANJE

Odgnali tudi dež

Jakob Pirš in Stella Tretnjak

EVROPSKA VAS

Spoznavanje drugih narodov in držav

Tudi letos smo se v Osnovni šoli Primoža Trubarja Laško udeležili prireditve Evropska vas. Cilj in namen projekta je spodbuditi medkulturno razumevanje, strpnost, solidarnost, spoznavanje drugih narodov in držav v Evropski uniji ter hkrati povečati zavedanje lastne kulturne identitete.

Naša šola je predstavljala državo Slovaško. Na projekt smo se pripravljali celo šolsko leto. Učenci vseh razredov so se zelo potrudili. Učenci oddelka NIS so pripravili maketo bratislavskega gradu, učenci sedmih razredov so pri likovnem pouku pripravili relief in zastavo Slovaške, učenci PŠ Vrh nad Laškim so posneli priredbo risanke A je to, ki izvira s Slovaške, učiteljica Klaudija Košenina je naredila manjši podobi Pata in Mata ... Učenci PŠ Šentrupert so sešili narodno nošo in v njej tudi zaplesali. A to je le drobec vsega, kar smo ustvarili v celem šolskem letu.

Stojnico na zaključni prireditvi 8. maja smo pomagali krasiti tudi učenci sedmih razredov. Nekateri so bili oblečeni v slovaško narodno nošo. Predstavili smo se tudi na odru. Prvošolci MŠ Laško so pripravili slovaški ljudski ples pod mentorstvom Lidije Jakopič. Otroški pevski zbor PŠ Debro pa je pod mentorstvom Mateje Škorja zapel slovaško ljudsko pesem Tancuj, tancuj. Za glasbeno spremljavo so poskrbeli učenci devetega razreda PŠ Debro. Vse skupaj sva napovedali Katja Pajk in Eva Vujasinović.

Eva Vujasinović

Foto: Renata Kolšek

EVROPSKA VAS

Zanimivo in poučno

Namen zaključne prireditve Evropske vasi ni samo predstavljanje lastne stojnice, temveč tudi navezovanje stikov z učenci iz drugih šol in spoznavanje držav, ki jih predstavljajo na svojih stojnicah. Zato sva se v petek, 8. maja, odpravili po mestu in poklepetali s sovrstniki.

Romunija

Armin Avdič: Romunija meji na Srbijo, Madžarsko, Ukrajino, Moldavijo in Bolgarijo. Znana je po blatnih vulkanih, rudnih bogastvih ... Učenci smo se na prireditev intenzivneje pripravljali pol meseca. Pomagali so nam učitelji in učenci petega, šestega in sedmega razreda. Na stojnici smo pripravili limonino torto, skutne zavihke, maketo grofa Drakule in amulete sreče.

Italija

Bianca Plankl, Hana Strmsek in Ana Poleger: Italija meji na Švico, Avstrijo, Slovenijo, Francijo in Tunizijo. Znana je po Benetkah, beneških maskah, stolpu v Pisi, brusketih ... Pripravljali smo se pol meseca. Naredili smo beneške maske, kazala, na katerih so narisane znamenitosti Italije, broške iz gline, brusnete, poretret Leonarda da Vincija ...

Grčija

Jana Gulin: Grčija meji na Albanijo, Makedonijo, Bolgarijo in Turčijo. Znana je po bogovih – Zevsu (bog neba, groma, strele in zemlje), Heri (boginja zakona), Heliosu (bog Sonca), Ateni (boginja modrosti in obrti), otokih Zakintos, Rodos, Ios ... Ima veliko templjev (Akropola, Delfi, palača Knosos). Na projekt smo se pripravljali celo leto. Na stojnici smo pripravili grške sendviče, grški jogurt, preobrazbo v Zevsa, tatuje v obliki grške zastave.

Hrvaška

Nina Horvat, Teja Volovnik, Iva Mravlak in Anja Sirk: Meji na Srbijo, Črno goro, Slovenijo, Madžarsko ter Bosno in Hercegovino. Znana je po sivki, piškotih papernjaci, risanki Baltazar ... Pripravili smo se na tehniškem dnevu. Na stojnici smo pripravili papernjace, slavolok sergijevcev, maketo morske obale.

Španija

Lea Furman: Španija meji na Francijo in Andoro. Znana je po bikoborbah, otokih Balearih, Kanarskih otokih, sendvičih Tapasi, kolačkih magdalenas, nogometnem klubu Real Madrid ter FC Barcelona ... Pripravljali smo se dva tedna. Na stojnici smo pripravili kolačke magdalenas, lizike Chupa Chups, drese Messija in Ronalda ter špansko zastavo.

Finska

Lana Zupanc Rojc: Finska meji na Švedsko, Norveško in Rusijo. Znana je po brezi, rudi granit, po tisočerih jezerih in ribah. Pripravljali smo se dva tedna. Na stojnici smo pripravili maketo finskega podeželja in podnebja.

Eva Vujasinović in Katja Pajk

EVROPSKA VAS

Bogato obložene stojnice in prijetno vzdušje

Stella Tretnjak in Jakob Pirš

PŠ VRH NAD LAŠKIM

Kamera teče ... Akcija!

Letos smo v okviru projekta **Evropska vas tudi v PŠ vrh spoznavali Slovaško**. Odločili smo se, da bomo podrobneje raziskali slovaške risanke.

Ugotovili smo, da je zelo znana slovaška animirana serija *Zakaj ...*, katere avtor je Vladimír Malík, ki prikazuje zgodbe o skrivnostih živalskega sveta. A ko smo zagledali na seznamu znanih risank vsem znano risanko *A je to!*, smo v trenutku vedeli, da je to naš zadetek v polno.

Odločili smo se, da bomo posneli tudi svojo epizodo *A je to!*, kjer sta glavni vlogi odigrala Žan Gradišnik (Pat) in Jernej Frece (Mat). Na

začetku smo si nekajkrat ogledali različne epizode risanke in dobro opazovali glavna lika ter njune iznajdljive ideje. V podaljšanem bivanju smo naredili igralsko avdicijo, kjer smo izbrali primerna kandidata za vlogo. Skupaj smo zapisali scenarij, izbrali lokacijo snemanja in sledil je najbolj zabaven del – snemanje. Naša prva epizoda nosi naslov *Piknik*, filmček pa si lahko ogledate na spletni strani šole v rubriki *Šolska televizija*.

Ali ste vedeli?

Risanka *A je to!* je bila prvič narejena leta 1976, takrat sta bili Slovaška in Češka še v skupni državi, ki se je imenovala Češkoslovaška. V risanki se prijatelja Pat in Mat soočata z različnimi težavami, ki jih rešujeta na svoj način. Uporabljata vsa orodja in pripomočke, ki so jima pri roki, velikokrat precej nerodno, vendar na

koncu gledalce presenetita z iznajdljivo skupno rešitvijo. Narejenih je bilo 87 epizod. Pat je možak v rumeni majici, Mat pa v rdeči majici z modro belo kapico s cofkom. Avtorja risanih serij sta Lubomír Beneš in Vladimír Jiránek, njuna risana junaka pa sta postala znana po vsem svetu.

A je to! ali *Pat in Mat* risanko po svetu različno poimenujejo.

Klaudija Košenina

SPOZNAVAMO EVROPO

Slovaška – 3. del

Državna valuta je evro, pred njim pa je bila krona.

Himna se imenuje Nad tatrou sa blyska, kar pomeni strela v Tatrah.

Barve zastave si sledijo od zgoraj navzdol: bela, modra in rdeča. Te barve naj bi predstavljale barve starih slovanskih držav. Na sredini je rdeč ščit, v katerem je bel patriarhov križ na modri gori.

Slovaška ima dve narodni jedi, in sicer zelenjavno joto s klobaso in krompirjeve cmoke z ovčjim sirom.

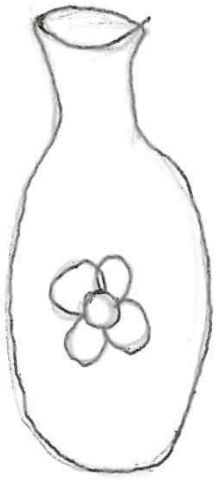

Kulturno dediščino predstavljajo različne stavbe, cerkve, med katerimi sta tudi cerkev sv. Janeza in nadškofijska palača v Bratislavi ... Naravno dediščino pa predstavljajo predvsem slovaški vrelni mineralnih vod, Tatere in kraški pojavi.

Tilen Pasarič in Andrej Gobec; Slike: splet

REBUS

L

ANA

2A = 1

~~SLOVENIJA~~

B

B = G

A = O

MENITI

T = H

DEJUG = _____

HARAP = _____

IKAMARNO = _____

GANIRPE = _____

AINČEMŠ = _____

REKSKIRAZ NEVJO = _____

BODI PISATELJ

Priznanji s posebno omembo

23. aprila 2015 je bila v organizaciji Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih – v Festivalni dvorani v Ljubljani zaključna prireditev, kjer so podelili nagrade in priznanja najboljšim udeležencem literarnega natečaja Bodi pisatelj za učence drugega in tretjega triletja.

Organizatorji so bili nad odzivom mladih literatov navdušeni, saj so prejeli več kot 180 različnih literarnih del iz 60 osnovnih šol iz vse Slovenije. Deset najobetavnejših mladih pisateljev je prejelo priznanja s posebno omembo. V to družino najboljših sta se uvrstili tudi osmošolki **Ajda Kostevc in Sara Sakić** iz **PŠ Debro** – Ajda z Nasvidenje, zlati svet in Sara s Črnimi ovcami. Obema avtoricama iskrene čestitke.

*Dragica Brinovec
in Mojca Povše*

Nasvidenje, zlati svet

Zgodba govori o dvajsetletni hčeri plemiča iz visoke angleške družbe konec 19. stoletja. Grace, ki živi v izobilju, hrepeni po skromnem življenju z umetnikom Judom. Za vzor bi morala imeti svojo mater, ki je bila tako kot Grace prisiljena v poroko z neznancem. Dekle ne more verjeti, da se mama ni uprla in je raje ostala tiho. Grace se na vse načine upira pozlačenemu življenju.

Daleč nekje na obzorju, tako da je Graceino oko komaj zaznalo, je vzhajalo sonce. Grace ni mogla verjeti, koliko barv je. Rdeča, vijolična, modra in črnina noči. Vse in nič. Zavedala se je, da se jesen neizogibno približuje. Porumenelo listje vrtnih listavcev ji ni dalo miru, da ne bi začutila minljivosti tega letnega časa. Poletje je odšlo, puščalo je še zadnje vzdihljaje in počasi, a tiho se je približevala jesen.

Grace je sedela pri ogromnem oknu. Obraz ji je božala umazano roza zavesa, ki jo je veter premikal po njenem obrazu od oči do brade. Njeni dolgi lasje so se kot jesensko odpadno listje poigrali v ritmu nežnega burina. Pljuča so se ji napajala na svežem in kar malo hladnem zraku.

Nekaj ni bilo v redu. Neka podrobnost je Grace spet spomnila na bolečino. In ko je pomislila na vse, kar jo bo spet čakalo zjutraj, ko bo odprla oči, je začutila kapljico in za njo še eno, za drugo še tretjo, nato jih je kmalu nehala šteti. Veter, ki je počasi brisal njena mokra lica, se je okreplil in njene solze so hitreje izginjale v večnost. Postajale so večnost.

Odmaknila je dolgo zaveso in zaprla okno. Pogledala je skozi steklo proti gozdu, kjer se je dobro videl obris jezera na jasi. Obrnila se je in premaknila nogo proti majhni stopnici, da je lahko legla. Ležala je nekaj časa in razmišljala o bolečini in obsedenosti. Nato se je predala neskončnosti.

Zbudil jo je škotski vlak in zdelo se je, da je v deželo prinesel še za odtenek bolj hladen zrak. Grace se je zavila v odejo. V smrtni tišini je zaslišala zvok očetovega gramofona. Trobenta, ki jo je igral nek angleški glasbenik, je razbijala tišino in nekje v daljavi je bilo mogoče slišati šumenje Atlantika. Grace se je bala, da ji je bila dana prva in edina priložnost, da sliši takšne zvoke ...

Vso fantastičnost je prekinila gospodična Patty, zvoki so izginili, harmonija je bila uničena. Patty je pokala od energije in Grace je pravzaprav minilo vse veselje, da bi dvignila glavo in ob sebi opazovala človeka, ki bi lahko svojo energijo prodal celi hiši zamorjenih melanholičnih služkinj.

»No, Grace, gremo, vstani. Oče in mama te že čakata pri zajtrku, rekla bi lahko, da sta že kar malo nervozna, dolgo te že čakata.«

Grace je stegnila vrat proti stenski uri. Ura je kazala deset minut čez šest. Mlada ženska ni planila pokonci. Počutila se je ogoljufano, stisnjeno v škatlo, ki je od zunaj lepa, bogata, znotraj pa ne premore toplote za navadno podstrešno luknjo, po kateri lazijo podgane in ji grizejo podplate. Ni ji bilo do življenja v zlati kletki. Hrepenela je po svobodi, po največji umetnosti – naravi.

Grace se je dvignila na komolce in njeni razmršeni dolgi plavi lasje so se svetlikali ob stiku z dnevom kot diamanti. Tako je postala kakšno minuto, nato pa odkrila odejo in se postavila na dve koščeni nogi. Slekla je spalno srajco bele barve, po robu popackano od kave. Gospodična Patty ji je pomagala obleči obleko, ji počesala lase in ji pripela sponko.

V jedilnici, kjer je vladala smrtna tišina, se je iz knjižnice slišal tih zvok gramofona. Oče in mama sta sedela vsak na svojem koncu mize in pila vsak iz svoje skodelice. Slišalo se je premikanje velikih kazalcev ure, ki je visela v kuhinji. Ko se je dekle narisalo med podboji, je oče vstal. Na obrazu je kot ponavadi nosil težek, oster in strog pogled. Grace je vedela, da je to le obleka, ki si jo oče nadene, ko vstane, in jo sleče, ko leže. Vedela je, da se pod to obleko skriva meso, polno ljubezni. Kljub vsemu ni in ni mogla razumeti, zakaj oče enostavno ne more sleči krzna, ki mu zakriva lepoto srca.

»Grace, tako se ne bomo več šli! Kaj se pravi zamujati na skupne obroke?«

»Se zgodi, sicer pa nisem več otrok, skoraj dvajset jih že imam, a se do mene še vedno obnašate, kot da imam komaj pet let. Ves čas živimo tako, kot da je življenje en velik protokol. Si se kdaj ustavil in poslušal, kako lepo šumi Atlantik, ter vonjal, kako lepo dišijo trava in tisti grmi na vrtu, bil pozoren na to, kako lepo se oglašata tisti vlak, ki vsak drugi dan pripelje s Škotske? Dajta, ustavita se kdaj, poglejta, kako mil in blag je ta svet. Poglejta, čez deset, dvajset, trideset let vaju več ne bo, nihče več se vaju ne bo spomnil ... vaju, ki svoje življenje prepuščata bahanju zaradi bogastva, pri čemer nikoli ne bosta vedela, kaj je res bogastvo. Le jaz vaju bom imela v spominu, sem ter tja bom potočila kakšno solzo, a to bo vse. Kaj bosta imela od vsega tega, da razkazujeta bogastvo in ne vidita lepote, ki jo imata pred očmi? A ne pričakujta, da bom po vajini smrti ostala tu, ker bom odšla.« Grace je končala in oče ji je namenil le hladen pogled.

»Mimogrede, danes se bo oglasil tvoj bodoči mož, da ga boš bolje spoznala, potem se bosta poročila.«

»Oče! Ne bom se poročila z moškim, ki ga ne poznam in ne ljubim!«

»Tako mora biti, zdaj pa jej! Na kosilo prihaja William, rotim te, da bodi spodobna in ne povzdiguje glasu, da si dečko ne bo že pri prvem obisku mislil nečednosti o nas.«

Grace ni nič več rekla, vedela je, da nima smisla izgubljati besed in odgovarjati očetu.

Okoli enajstih je sedela na klopi na vrtu. Bila je oblečena v belo obleko s svetlo modrimi odtenki, v laseh je imela veliko belo pentljo. Brala je knjigo, ki ji jo je poslal brat iz Dublina. Čutila je rahlo nervozo, Williama ni poznala dobro. Kot otroka sta se igrala skupaj, nato je odšel na šolanje v London. Bila je prepričana, da je izobražen in dober človek. Nikakor pa ni želela za moža moškega, ki ga ni poznala in ljubila. Želela je vedeti, kako je ljubiti, ampak ne ljubiti, kot bo morala Williama, želela je ljubiti, zares ljubiti. Žal ji je bilo to onemogočeno.

»Grace, Grace, Grace,« je nekdo šepetal pri vrtni ograji.

Dekle se je obrnilo. Ob ograji je stal skuštran umetnik v preveliki od barve popackani beli srajci. Njegovi dolgi rjavi in uničeni lasje so poplesavali ob sunkih vetra. Ko je opazil, da Grace prihaja proti ograji, je potipal po žepih in iz desnega vzel škatlico cigaret ter si prižgal eno. Vdihnil je dim ali dva, ko je Grace obstala pred njim. Bila bi si nos do nosu, če ju ne bi ločevala ograja.

»Prideš danes, Grace?«

»Pridem, pridem, obljubim, da bom prišla!«

Jude je pogledal Grace globoko v oči. Zagledal se je v njeno žalost, v očeh ji je očitno odsevala. Postal je in gledal mladenko, stegnil je roko čez železo in jo pobožal po mehki beli koži. Obrnil se je in odšel. Grace ga je gledala, ko je odhajal in pihal dim iz cigarete daleč nekam v nebo.

Sedeli so pri mizi. Oče je bral časopis in kadil pipo, katere dim je stal tik pod stropom in popolnoma napolnil ozračje jedilnice. Mama je pila čaj, ko se je pred Grace pojavila gospodična Patty, za njo pa je stal velik postaven moški. Vsi so vstali, William je najprej roko pomolil očetu, nato materi, na koncu je stopil še do Grace in jo poljubil na roko. Dekle ni čutilo nikakršne toplote, vse skupaj je bilo tako, kot da bi William vse delal zgolj zaradi olike in ne pa zaradi ljubezni do nje. Sedli so in kuharice so prinesle hrano na mizo.

»Torej čez štirinajst dni se bosta vzela, kajne?«

»Da,« je začel William.

»Ne, oče, ne bova se poročila. Dovolj mi je življenja v zlati kletki, nočem delati, kar mi naročite, biti suženj življenja, želim živeti, tako ko bom rekla jaz! Ne potrebujem težkih zlatih skrinj, potrebujem samo nekoga, ki bi me držal za roke in me poslušal ... Želim čutiti. Tega pa mi ti, William, žal ne moreš dati!«

»Potem pa pojdi, če misliš, da boš lahko živela od ljubezni. Pojdi!«

»Mogoče res ne bom živela tako kot ti, a bom pa vsaj srečna ... Grem!«

Ležala je pod staro jablano. Bilo je poleti, konec avgusta, ko je vročina že nekoliko popustila in ko je vsa narava od prestane vročine in suše lažje zadihala; jutra so bila že bolj sveža, skorajda že hladna, najpomembnejše pa je bilo to, da se je ob jutrih na listih, travi in na vsakem delčku rastlinja že nabrala rosa, ki je ohladila in nahranila od suše izmučeno žito. Za roko jo je rahlo stiskal Jude, njegovi dolgi kodrasti lasje so se dotikali njenih. Trenutek je bil zlat brez zlata. Grace je čutila srečo in to ji je zadostovalo.

Ajda Kostevc

Črne ovce

Zgodba pripoveduje o izobčenih najstnikih, ki so zapustili svoje družine in ustvarili skupino, v kateri veljajo stroga in nenavadna pravila. Nekega dne se ji pridruži fant Aiden. Z njegovim prihodom se stanje v skupini močno spreminja, kar v bistvu ni ravno opisano, in sicer namenoma v upanju, da si bralec nadaljevanje predstavlja sam. Navdih mi je kot vedno dal stil pisanja J. K. Rowling. Tudi misel naj bi si bralec izoblikoval sam, a pravzaprav še sama nisem prepričana, kaj bi bila. Med drugim bi lahko bila: Bodi, kar si, in ne dovoli, da te slabi dnevi privedejo k slabim odločitvam, ki bi lahko vplivale na potek tvojega življenja.

Ob majhnem obmorskem mestecu je vladal večer. Po nebu so se razprostirali ogromni in težki oblaki, ki so vsak čas obljubljali močan naliv. Le nekaj ljudi se je sprehajalo tu in tam. Postopoma je začelo pihati. Najprej so od tu in tam prihajali le manjši zanemarljivi sunki, ki so vzbujali valove. A iznenada se je začel strašen vihar. Žvižgalo je kot v peklu, sunki vetra so pogostokrat zamajali ladjo, da se je obrnila na bok in se nato zopet čudežno vzravnala, oblaki so se podili s strašansko hitrostjo tik nad morjem, v sivini ni bilo mogoče videti pred seboj niti dlani; lilo je kot iz škafa, dežne kaplje so postajale debele kot jabolka in hruške, da so tolkle po obrazu in je bilo telo polno modric. Nenadoma je nastalo zatišje, dež je hipoma prenehal, na nebu se je razsvetlilo, čudna rožnata svetloba se je zableščala, kot da bi se velikanski rožnati kremen pojavil nad ladjo.

Gosta megla se je začela viti iz vsakega kotička zapuščene ulice, saj se je voda uparila na vročih tleh. Neba se ni dalo razlikovati od tlakovanih tal. Vse je bilo zavito v tiho sivino. Iz enega konca je prihajalo komaj slišno korakanje. Ob velikem smetnjaku z umazanim in na nekaterih mestih počenim rumenim pokrovom se je izza vogala prikazala temna postava srednje velikosti.

Oblečena je bila v črno, kapuco je imela poveznjeno čez glavo. Vse, kar se je na človeku videlo, so bile njegove temno modre oči, ki so bile tudi edina svetloba, ki jo je bilo v tistem trenutku vse naokoli možno videti. Previdno se je ozrl nazaj, levo in desno, kakor da bi preverjal, če ga je na poti kdo zasledoval. Nato se je s hitrimi koraki zlil z meglo, ki se je razprostirala čez ulico. Čeprav se je komaj kaj videlo, se je oseba presenetljivo spretno izmikala vsem oviram na potki. Po tleh so bile na vseh koncih raztresene smeti, še posebej prazne steklenice, ki so bile nekatere napol razbite, druge popolnoma raztreščene, le redke pa še cele. Iz kupov stranskih smeti so se pojavljale svetlikajoče se oči podgan in drugih majcenih bitij. Ob stenah so se potikali tudi potepuški mačkoni in psi, ki so nenavadnega vsiljivca z zanimanjem gledali.

Ni dolgo trajalo, ko se je ustavil tako nepredvidljivo, kakor je začel teči. Ustavil se je pred zelo velikim kupom smeti, ki so ga sestavljale pločevinke, steklenice, odpadne plastične vrečke (toliko o reševanju narave) in še takšne in drugačne stvari bi se našle. Tudi tam so se skrivali razni glodavci, to ni bilo nič

nenavadnega. Bolj nenavadno je bilo, ko je po kratkem čakanju iz kupa smeti prilezel še en človek. Pri tem je okoli raztresel precej velik delež odpadkov, ki so bili prvotno na vrhu gomile. Postavil se je nasproti prve osebe in si pri tem z razcapanih in na videz že več mesecev neopranih oblačil čistil papirčke in koščke stekla, ki so se prijeli na njegovo obledelo rumeno jopico. »Moraš si najti drugo prenočišče, Greg,« je komentirala prva oseba, medtem ko je z ramena frknila bananin olupek. Gregove temno rjave oči so se srečale s sinje modrimi, a so se hitro obrnile drugam, kot da jih je strah svetlobe, ki je žarela iz njih. »Ne morem, Matthew,« je tiho dejal. »Saj veš ...« Matthew je zavzdihnil in le odkorakal naprej in rekel: »Pridi, greva.« Greg ga je hitro dohitel in skupaj sta se v tišini odpravila naprej. Zavila sta za vogal in s tem ulico zapustila.

Po približno desetih minutah hoje po za malenkost širši tlakovani potki sta spet prišla do postanka. Ustavila sta se pred ogromnimi jeklenimi vrati. Tokrat je naokoli pogledal Greg. Matthew se je med tem časom naslonil na zid ob vratih in vsake toliko časa ošvrknil uro na svojem zapestju. Po približno petih pogledih na uro so kazalci kazali sedem minut čez polnoč. Izgledalo je, da je do takrat izgubil potrpljenje, saj je močno brcnil v stvar, ki mu je bila najbližje, torej v veliko propadajočo škatlo na desni. Nekajkrat se je prekucnila, njene stranice pa so se še bolj ugreznile same vase. »Kje so vsi ostali?« je neučakano zagodrnjal Matthew. »Če imamo dogovor, pričakujem, da se ga bodo vsi držali,« je še pripomnil. Ravno takrat je izza vogala nekaj zadonelo in zaslišalo se je nejevoljno šepetanje. Obe glavi sta se obrnili proti mestu, od koder je prišel zvok. Greg in Matthew sta napeto poslušala v upanju, da bosta izsledila še kakšen šepet ali kakršenkoli drug zvok.

Kmalu so se izza vogala previdno in počasi prikazale tri postave. Vse so bile zakrite s črnimi jopicami, ki so jim segale čez kolena, in obrazi so bili skriti za kapucami. A izpod nobene druge se niso svetlikale sinje modre oči. Ravno nasprotno, kazalo je, kot da oči sploh niso imeli, saj jih je prikrivala tema. Matthew se je odrinil od stene in obiskovalcev še pozdravil ni. Le stopil je pred vrata in iztegnil roko do Grega. Ta je segel v svoj žep in nekaj položil na Matthewovo dlan. Bil je ključ. Velik pozlačen ključ. Na koncu je imel izrezljano podobo pentagrama, čemurkoli je že to služilo. Na ogromnih vratih ob prvem pogledu ni bilo videti ključavnice, a nato je Matthew z desnico v zaporedju potrkal po njih in na njihovi levi strani se je nenadoma odprla neke vrste zaklopka, ki je pod sabo skrivala ključavnico. Ta nikakor ni bila videti, kot da je prava za ključ, ki ga je Matthew držal v rokah. Bila je ravno nasprotno od njega, torej umazana in zarjavela na vsakem kotičku. Nobene sledi zlata ni bilo na njej. Matthew je ključ previdno vstavil v ključavnico in dvakrat zavrtil. Slišal se je škljoc in vrata so se sama od sebe odprla. Matthew spet ni na nikogar čakal in je le odkorakal v zatemnjeno notranjost. Greg mu je urno sledil, prav tako drugi dve osebi, tretja pa se je nekako obotavljala. Naposled se je le odločila in vstopila, a dokaj počasneje kot ostali.

Ko so bili končno vsi notri, so se vrata zaprla sama. Posledica tega je bila, da so zdaj bili v popolni črnini. Niso videli niti centimetra pred sabo. Na srečo je iz enega konca sobe prišel zvok, ki se je slišal kot vklop stikala. In prav zares, čez nekaj trenutkov je temo nadomestila utripajoča medla svetloba dveh žarnic, visečih s stropa. Prostor je bil čista razbitina, zato bi se lahko porodilo vprašanje, če je v njem res kaj boljše stanje kot zunaj. Lahko bi šli staviti, da v njem ni bilo živega bitja že več desetletij. Na tleh so ležali kupi papirjev, na katerih je bil tisk še komaj viden. Njihovi robovi so bili porumeneli in strgani, nekateri papirji so na svoji površini razkrivali čudne nesmiselne čačke, drugi so bili le zmečkane kroglice. Tudi tla niso bila preveč čista. Pod vso nesnago na njih so se videle blatne stopinje in poginuli majhni ščurki ter muhe. A še največ šare je bilo ob stenah srednje velike sobe in izgledalo je skoraj tako, kot da je nekdo poskušal vse stvari, ki so bile napoti, le zriniti na različne konce sobe, namesto da bi se odločil vsaj malo počistiti. Na desni strani sobe je stala velika starinska miza, ki je bila prav tako obložena z različnimi vrstami papirja. Do nje je bila vse od vrat narejena poteptana potka skozi revije, časopise in druge možne reči, ki bi se lahko našle na tleh.

Zdaj, ko je bil vsaj majhen vir svetlobe, so se obrazi vseh ljudi bolje videli. Vsi so si tudi sneli kapuce, kar je zadevo še malo olajšalo. Matthew je imel precej neurejene temno rjave lase in tudi ko si jih se skušal

zgladiti, so še vedno imeli skuštran videz. A precej dobro so se ujemali z njegovim obrazom, ki je bil okrogle oblike. Gregory si je pomel oči in iz žepa potegnil očala s kvadratnimi stekelci ter si jih nadel na nos. Barva njegovih las je bila dokaj podobna Matthewovi, a videz je bil precej drugačen. Imel je skodrane in na kratko prstrižene lase, ki se nekako niso ujemali z njegovim kvadratastim obrazom, a na njegovo obliko so vsaj na prvi pogled vplivala tudi očala. Tesno skupaj sta se držali dve dekleti, ki sta bili popolnoma različni. Večja je imela dolge lase tako temne barve, da se ni razbralo, ali so črni ali le zelo temno rjavi. Na obrazu je držala odločen pogled, ob katerem bi človeka zmrazilo. Ena od njenih šarenic je bila blede modre barve, druga turkizne. Tisto dekle, ki je bilo manjše, je imelo rdečkaste lase prstrižene do ramen, po obrazu pa so ji poplesavale temne pegice. Njene prestrašene zelene oči so se obrnile navzdol, ko jo je pogledal fant, ki se je držal malo stran od ostalih. Medtem ko so bili lasje drugih dveh dečkov razmršeni, so bili njegovi svetli pazljivo postrizeni in na pogled bolj oskrbljeni z rednim umivanjem. Njegove jantarne oči so švigale po prostoru sem ter tja, od visečih žarnic do stare mize in do tal, prekritih s šaro.

Ustavile so se na Matthewu in napeto strmele vanj. A Matthew se za to še zmenil ni in se je raje po potki med papirji mimo njega sprehodil do mize. Izpod nje je potegnil majhen zložljiv stol. Ko ga je razprl, se je videlo skozenj, saj je bil na mnogih koncih raztrgan in ne bi pomislili, da je zmožen zdržati težo človeka. A izkazalo se je, da vsaj toliko še vseeno prenese, saj ga je Matthew položil na tla in brez pomisleka sedel nanj. Roki je položil na mizo in s prsti mencial dobro minuto, kot da razmišlja o nečem zelo pomembnem. Nato je glavo usmeril proti fantu. Vrnil mu je pogled, ki mu ga je bil dolžan še od prej. Ta je ob tem vase potegnil drgetajoči vdih. A Matthewov izraz na obrazu se je kmalu zmehčal in dečku je tiho rekel: »Torej ti si Aiden ...« Oči je malo zožil in ga zdaj gledal z zamišljenim obrazom, Aiden pa se ni niti ganil. A Matthew se je hitro pobral iz svojih misli in s pogledom ošinil vse ostale, ki so bili še vedno prisotni, ter rekel: »Aiden, to so Gregory, Ana,« oči so se srečale z očmi manjšega dekleta, »in Chris.« Ozrl se je proti zadnjemu dekletu, nato pa spet pogledal Aiden. »Slišal sem kar precej govoric o tebi,« je nadaljeval s sledjo zanimanja v glasu. »Upam, da so vse resnične?« Aiden ga je ošvrknil z ostrim pogledom. »Če bi bile laži, zdaj ne bi stal pred tabo, kajne?« se mu je v odgovor namuznil. Matthew se je nasmehnil in z zaprtimi očmi naslonil brado na dlan.

Spet je sledilo nekaj časa intenzivne tišine. »Sprejet si,« se je iznenada oglasil Matthew. Zaslišal je šokirane vzdihne in čutil predirne poglede ostalih. »A-ampak ... Matt,« se je skoraj takoj odzval globok ženski glas »Ne moremo ga kar spreje...»

»Vi ne, jaz pa, Chris,« jo je Matthew prekinil z mehkim glasom. Odprl je modre oči, ki so se počasi premaknile do Chris. »Če povem po pravici,« je dejal, »se mi nihče od vas treh ni zdel tako primeren kot Aiden.« Chris ni imela na to nič pripomniti, le užaljeno je odmaknila pogled. »Ravno zato sem vas moral vse preizkusiti,« je z umirjenim tonom nadaljeval. »Prosim vas, da mi zaradi tega ne zamerite preveč.« Ana in Gregory sta se neprepričano spogledala. Aiden, ki je spremljal njihov pogovor, se je nasmihal. To je opazil Matt in mu dejal: »Upam, da se ti vse skupaj ne zdi preveč smešno. Nadaljeval je z namigom svarila: »Če se ti, bom moral premisliti o svoji odločitvi.«

Aiden je, kot da ga je preslišal, vprašal: »In? Kako se včlanim v vašo skupino?« Matthew je zožil oči, kot da ga bo s pogledom zdaj zdaj predrl. A je le počasi vstal in se s previdnimi koraki (ne da bi stopil na karkoli ob strani potke) sprehodil do Aiden. Postavil se je tako blizu njega, da ju je ločilo le še nekaj centimetrov. Matt je bil primerljivo večji od njega, a kljub temu je Aiden strmел predse z odločnim izrazom na obrazu. »Daj mi roko,« mu je ukazal Matthew, ki je svojo že imel iztegnjeno. Aiden je pogledal najprej proti dlani, potem Matta in spet proti dlani. Končno jo je še sam pristavil na njegovo, a precej pazljivo. Matt je s prosto roko segel v žep in izvlekel majhen kos stekla. Robovi so bili ostro zašiljeni in ko ga je Matthew le držal v rokah, je na tla kapnilo malo krvi z njegove dlani. »Bolelo bo,« je še hitro dodal, takoj nato je močno zgrabil Aidenovo roko in v njegovo dlan globoko zarezal eno ravno črto.

Aiden je spustil šokiran vzklik in se instinktivno hotel rešiti Mattevega prijema. Ta ga je spustil, on pa se je opotekal nazaj in se prevrnil na velik kup papirja. Nato je le mirno obležal in zajemal globoke ihteče vdihe. Na mestu, kjer je prej stal poleg Matthewa, je bila zdaj luža krvi, ki se je nadaljevala vse po potki njegovega opotekanja in do padca. Listi so bili zdaj še bolj razmetani naokoli kot prej, da ne omenjamo tega, da so bili za nameček še poškopljani s škrlatno krvjo. Aidenovo dihanje se je sčasoma pomirilo. Nihče ni rekel ničesar. Nekaj časa so ga le intenzivno opazovali.

Prvi, ki se je premaknil, je bil Gregory. On je stopil mimo Matta in se sklonil nad Aiden. Nekaj sekund ga je preučeval, potem se ga je odločil prijeti za roko, ki ni bila poškodovana, in mu pomagal vstati. Ko je bil Aiden končno spet na trespodnih se nogah, se je z eno roko oprijel Gregoryjevih ramen. Ta mu je namenil začuden in nekako presenečen pogled ter ga odrinil stran, tako da je ubožec spet moral loviti ravnotežje. Na srečo mu ga je zdaj uspelo uloviti, a ravno preden bi padel Matthewu v roke. In sicer je bil od Matta zdaj spet oddaljen le nekaj centimetrov. Čutil je, kako ga njegov pogled zbada v hrbet. Ni se obrnil. Le trepetavo je pričakoval, da mu bo steklo vsak hip zaril v hrbet. A to se ni zgodilo. »Zdaj moraš le še sprejeti vsa pravila skupine in boš stalen član,« je naposled le spregovoril Matthew. Po eni strani si je Aiden nekako oddahnil, po drugi pa ... »In ... kakšna je fora pri tem?« je vprašal z nezaupljivim glasom in počasi pogledal čez svojo ramo.

Matthew v rokah ni več držal stekla, marveč je ležalo na tleh ob njegovih nogah. Tudi izraz na njegovem obrazu se ni zdel škodoželjen. »Ni je,« je sproščeno odgovoril. Krvave roke si je obrisal ob stran majice in na njej pustil dva velika rdeča madeža, a ni ga preveč ganilo.

Odkašljal se je in rekel: »Naj ti naštejemo pravila.« Dvignil je desno roko in začel naštevati na prste. »Prvo pravilo: tukaj nisi zato, da bi se spoprijateljil, ampak da se maščuješ tistim, zaradi katerih je tvoje življenje takšno, kot je,« dvignil je kazalec, »drugo pravilo, upoštevaš in delaš vse, kar ti naroči vodja – torej jaz,« dvignil je sredinec, »tretje pravilo, vsak svojo kožo rešuje sam; če se kateri od članov znajde v težavah, se mora iz njih izkupati sam, ne glede na to, kakšen je tvoj odnos z njim ali njo, torej brez posrednikov,« dvignil je prstanec, »četrto pravilo, razgovori so strogo le o tem, kaj načrtujemo storiti v skupini, ti pa tudi ostajajo med nami; nikogar ne zanima tvoja življenjska zgodba in zakaj si se odločil priti sem, s tabo nihče ne bo sočustvoval.« Zaprl je oči in nekaj časa razmišljal. Čez nekaj sekund jih je sunkovito spet odprl in rekel: »Aha, še zadnje pravilo,« dvignil je mezinček in nadaljeval v malo temnejšem tonu, »kršenje teh pravil privede do posledic, s katerimi se nočeš soočiti.« S tem je svoje naštevanje končal in spustil prste desne roke.

Aiden ga je negibno gledal in premišljeval. Nato se je še enkrat ozrl po odvrtni sobi, kot da bi jo preučeval. Njegove oči so spet počasi zdrsnile do Matthewovih, ki so ga nevtrarno opazovale. Aidenove ustnice so se počasi zvile v strašen nasmešek. Njegov izraz je bil zdaj poln pohlepa in čiste zlobe. Odločno je stopil proti Mattu in nastavljal poškodovano roko. Matthew ni rekel ničesar, marveč jo je le stisnil tako, da je Aiden od bolečine spet vztrepetal, a tokrat je to hotel prikriti. Ko sta se njuni dlani ločili, je Aiden na obrazu imel vprašujoč izraz. »Kakšno je sploh ime skupine?« Matthew ga je ob tem vprašanju začudeno pogledal. »Ime?« je ponovil. »Ja, ime. Saj veš, glede na to da smo neke vrste izobčenci ...« Njegov glas se je v premišljanju izgubil. Zdaj so vsi prisotni pričakujoče strmeli vanj. To je opazil in zardel. »Hah, no, daj, je bil le predlog,« je zajeceljal. »Povej, kaj si imel v mislih?« ga je resnobno spodbujal Matthew. »Hmm ... No, mislil sem da bi bili morda ... Črne ovce?« je tiho odgovoril. Vsi so se spogledali. Z njihovih izrazov se ni dalo razbrati, ali bi upoštevali njegovo idejo. »Saj veste, ker naj bi bile črne ovce nekaj posebnega in nenavadnega in jih zato nekateri nočejo sprejeti,« je hitro dodal za razlago. Mattu se je videlo, da je globoko premišljeval, saj je spet zaprl oči in nagubal čelo. Takrat so vsi potihnili in čakali na njegov odziv.

Odprl je oči. »Prav,« je naposled določil. »Od danes naprej se imenujemo ... Črne ovce.«

KLUB@knjižnica

KDAJ?

vsak drugi **PETEK, ob 13. uri**

KDO?

NAJSTNIKI, ki radi:

širite svoja
obzorja

berete

ustvarjate

klepetate o
1001 stvari

premikate meje
domišljije

KJE?

v Knjižnici Laško

KNJIŽNICA LAŠKO

Zlata hruška

Zlata hruška je znak kakovosti otroških in mladinskih knjig, ki ga podeljuje Mestna knjižnica Ljubljana – Pionirska. Po mnenju uredniškega odbora, ki pripravlja in izdaja tudi Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, se tiste knjige, ki po vsebini in izvedbi izstopajo, uvrstijo med odlične izdaje leta in pridobijo pravico do znaka zlata hruška.

Vsako leto izberejo tudi tri najbolj izstopajoče knjige v treh različnih kategorijah (za izvirno slovensko mladinsko leposlovno knjigo, za izvirno slovensko mladinsko poučno knjigo in za prevedeno mladinsko leposlovno knjigo), ki jim podelijo posebno priznanje zlata hruška.

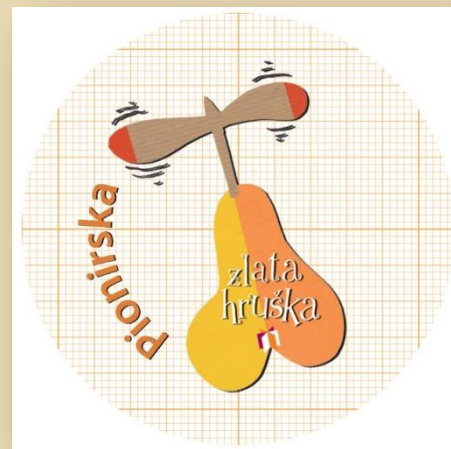
V petek, 27. marca, smo začeli z znakom zlata hruška opremljati knjige tudi v Knjižnici Laško. V okviru petkovih srečanj Klub@knjižnica smo s članicami začele lepiti nalepke zlata hruška na hrbte in naslovnice nagrajenih knjig. Z veliko dobre volje in mladostno razigranostjo bomo postopoma opremile vse knjige, ki so dobile znak kakovosti zlata hruška, da bodo mladim bralcem

in njihovim staršem v pomoč pri izbiri kakovostnejšega branja.

Ker je produkcija mladinskih (predvsem leposlovnih) knjig ogromna, upamo, da vam bodo zlate hruške v pomoč, da ne boste spregledali tistih, ki so še posebej vredne branja. Zlate hruške vas bodo na kakovostno branje opozarjale na slikanicah, leposlovnih in strokovnih knjigah za otroke in mlade ter tudi na knjigah s poezijo in z dramskimi besedili.

Prisrčno vabljeni na obiranje hrušk!

Jerica Horjak

LITERARNI VEČER

Knjižnični vrt

V torek, 19. maja, smo učenke sedmega, osmega in devetega razreda MŠ Laško in PŠ Debro nastopile na literarnem večeru z naslovom Recital poezije v Knjižnici Laško. Predstavile smo se s pevskim zborom pod vodstvom Mateje Škorja in nato še kot interpretatorke pesmi znanih slovenskih književnikov: Bine Štampe Žmavc, Toneta Pavčka, Ferija Lainščka in drugih.

Te pesmi so večinoma opevale ljubezen, mladost, pomlad in prebujajočo naravo. Prijeten večer se je začel na trati pred Knjižnico Laško, kjer smo zapele pesem V maju. Bilo je namreč odprtje knjižničnega vrta, kjer so pod drevesi ležalniki in knjige, ki čakajo, da jih odpremo. Spremljavo so nam omogočili tudi ptički s svojim žgolenjem.

Nato smo se odpravili v zgornje prostore knjižnice, kjer so naši starši in drugi Laščani prisluhnili mladim glasovom. Pesmi smo interpretirale Barbara Grešak, Anja Stopar, Katja Pajk, Eva Vujasinović, Tjaša Gradišnik, Ajda Kostevc, Nina Teršek, Tajda Velikonja, Tatjana Terbovc, Lea Lešek Povšič in Nataša Grešak.

Pevke smo se s Tejo Ulaga na klavirju predstavile s pesmimi Ne čakaj na maj, Nasvidenje, Svetloba in Ptičje strašilo. Nato sta svoja literarna dela, pesmi in zgodbe, predstavili osmošolki Ajda

Kovstevc in Eva Kodrin. V zadnjem delu večera je učiteljica Mateja Škorja podelila priznanja učenkam, ki so več let pele v MPZ. Priznanja so prejele Alja Špec, Sara Sakić, Sofija Hrastnik, Ivana Čačič, Natalija Maček, Barbara Lokovšek, Taja Padežnik in Manja Leskovar. Za prepevanje vseh devet let v pevskem zboru pa sta priznanje dobili Tatjana Terbovc in Teja Arlič.

Nato smo prisluhnili še obetavnima pevkama Nini Melin in Ajdi Kostevc, katerih nastop je predstavljal piko na i večera. Čisto na koncu smo si ogledali še kratek film, kjer so naši mlajši učenci pristrčno odkrito odgovarjali na vprašanja o zaljubljenosti. Bil je zelo prijeten večer, poln lepih vtisov, glasbe, ljubezni in poezije. V pričakovanju počitnic, lepega vremena in ob zaljubljenosti v zraku pa je v najlepšem mesecu leta ta večer še toliko bolj prišel do izraza.

Nataša Grešak

Foto: Boštjan Vrščaj

KNJIŽNICA PŠ DEBRO

Sapramiška

V petek, 17. aprila, je bilo v debrskem vrtcu sedmo, predzadnje srečanje otrok in vzgojiteljic s šolsko knjižničarko iz PŠ Debro. Na vrsti je bila pravljica Svetlane Makarovič Sapramiška. Načrtovali smo poseben izziv – branje in poslušanje pravljice na terasi vrtca, a nam jo je zagodel močan veter, zato smo se družili v avli vrtca.

Otroci so bili najprej zelo uspešni pri reševanju uganke o miški, nato so zbrano poslušali pravljico. Kot vedno je po poslušanju sledila naloga: ob dveh ilustracijah iz slikanice so pripovedovali o Sapramiški, zajcu, veverici,

regici, zobozdravniku Detlu, mački in mišjem strahcu. Sapramiška je tudi za otroke debrskega vrtca pod čarobnim leskovim grmom nabrala slastne lešnike, s katerimi so se posladkali ob koncu našega druženja.

Lidija Toplišek

VRTEC NA OBISKU

Bonbon prijateljstva

V ponedeljek, 11. maja, smo imeli debrski prvošolci obisk. Prag šolskih vrat so prestopili bodoči prvošolci.

Zanje smo pripravili kratek kulturni program. Zapeli smo nekaj pesmi in zaplesali plese, ki smo se jih naučili letos. Za zaključek smo skupaj zaplesali Abrahama. Nato smo se razdelili po učilnicah, kjer smo se najprej predstavili drug drugemu in se igrali socialne igre. Sledili sta uganka in pravljica z naslovom Sitnobe sitne, ki govori o prijateljstvu med sosedi. Obljubili smo si, da bomo drugo leto tudi mi drug drugemu

prijatelji. Sledila je še igra glasbeni stoli, da smo se lahko posedli za mizice in začeli delati. Razdelili smo se v pare tako, da je vsak šolar dobil varovanca, s katerim sta skupaj risala ali ustvarjala medveda. Po končanem delu smo izdelke razstavili, v spomin podelili pisane zmaje in bonbon prijateljstva, s katerim smo si obljubili zavezništvo.

*Učenci 1.a- in 1.b-razreda
ter učiteljici Lidija Podmenik in Suzana Oder*

DOM ZA OSTARELE

Nastop prvih razredov

V ponedeljek, 30. marca, so prvošolci MŠ Laško nastopili v domu za ostarele v Vili Šmohor.

Pod vodstvom učiteljice Olge Hrastnik je otroški pevski zbor ob klavirski spremljavi zapel znane pesmice starejšim občanom. Učenci so zapeli pesmi Tika Taka, Petelinček je na goro šel, Balonček, Zajček bi se ženil rad, Mačke in psi,

Enkrat je bil en škrtat ... Zaplesali so tudi na pesmi Abraham ima sedem sinov in Jutri se bom v mesto peljal. Starejši so se vidno razveselili otroških glasov in razposajenosti.

Nataša Grešak

PLESNO TEKMOVANJE

Šolski plesni festival

Tudi letos sta OŠ Primoža Trubarja Laško in PŠ Debro sodelovali na Šolskem plesnem festivalu.

13. aprila je bilo šolsko tekmovanje. Tekmovalo je 47 plesalcev od prvega do devetega razreda. Predstavila se je tudi skupina s plesno produkcijo.

Rezultati tekmovanja:

1. do 3. razred

1. mesto Špela Ojsteršek

2. mesto Amelie Dejak

3. mesto Laura Vrbovšek Antloga

(mentorica Tanja Vrhovšek)

4. do 6. razred

1. mesto Sara Hrastnik in Sara Bačič

3. mesto Ema Šolar, Adelisa Šljivar in Nika Lapornik

(mentorica Daniela Čalušič)

7. do 9. razred

1. mesto Špela Rezec

2. mesto Špela Štor

3. mesto Gracia Voglar

(mentorica Majda Marguč)

21. aprila 2015 so se uvrščene učenke od četrtega do devetega razreda in plesna produkcija predstavile tudi na področnem tekmovanju v OŠ Ljubečna. Plesna produkcija bo junija zastopala našo šolo na državnem tekmovanju. Vsem plesalcem iskrene čestitke, plesalcem plesne produkcije pa želimo dobro uvrstitev na državnem tekmovanju.

Lep plesni pozdrav.

Mentorice Šolskega plesnega festivala

Majda Marguč, Tanja Vrhovšek in Daniela Čalušič

RAZISKOVALNA NALOGA

Laški perkmandeljci

Naše tekmovanje je bilo v torek, 14. aprila. Zjutraj smo se vsi najprej zbrali in ponavljali besedila in igre. Nato smo vse stvari znosili v kombi in se v dveh vožnjah pripeljali do Mercatorjevega centra v Celju.

Bili smo prvi, kar nas je kar malo presenetilo. Najprej smo vsi dobili malo prostega časa, ki smo ga izkoristili za nakupovanje. Čez nekaj časa smo se spet dobili pri stojnici in jo karseda uredili. Kmalu so začeli prihajati tudi tekmovalci iz drugih krajev. Ob 15. uri se je tekmovanje začelo. Glavna tema je bila Turistične zgodbe mesta. Mi smo izbrali naslov Laški perkmandeljci. S tem naslovom smo predstavili Laško predvsem kot rudarski kraj. Naj pojasnim: perkmandeljci je bil rudarski škrat, ki je živel v rudniku. Zelo rad je nagajal rudarjem. Vzel jim je malico, ustvarjal strašljive zvoke... Skratka bil je zelo nagajiv. V projektno nalogo smo vključili tudi utrinke iz življenja rudarjev in njihovih družin. In izkazalo

se je, da smo si izbrali super temo in jo odlično predstavili. Vsi smo nestrpno čakali na rezultate, zadrževali smo dih in na koncu ... uspelo nam je! Osvojili smo kar dve zlati priznanji – eno za najboljšo projektno nalogo in eno splošno. Po prireditvi nas je čakalo pospravljanje. A za nami je bil zelo uspešen dan.

Naslednji teden, v torek, 21. aprila, pa smo se odpravili v Mercatorjev center v Maribor. Potek je bil isti kot prejšnji teden. Tudi tamkajšnja razglasitev je bila napeta, a na tem tekmovanju se nam ni nasmehnila sreča. Resda nismo osvojili nagrade, a mislim, da sta za nami dva razburljiva in prijetna torka, polna izkušenj.

Zarja Nemec

Foto: Jakob Pirš

ANKETA

Dvojno zlato

Ob izjemnem uspehu mladih raziskovalcev smo jih nekaj pocukali za rokav in povprašali, ali so zadovoljni z rezultatom.

Neja Lapornik: Moji občutki so zelo dobri, saj sploh nisem pričakovala, da bomo prvi. Zdaj pa smo osvojili kar dve zlati priznanji! Naša naloga se mi je zdela zelo zanimiva in poučna.

Gaja Lapornik: Moji občutki so zelo super. Lepo je dobiti kar dve zlati! Vložili smo veliko truda in s tem so sodniki to potrdili. Naša naloga se mi je zdela zelo zanimiva, saj sem se z njo nekaj novega naučila.

Tilen Pasarič: Moji občutki so zelo dobri, saj smo se zelo trudili. Upam, da nam bo uspelo tudi naslednje leto. Naloga mi je bila kar všeč, saj smo hodili po določenih terenih, na primer po rudnikih, muzejih in domovih bivših rudarjev. Zdi se mi, da smo to nalogo dobro sestavili.

Taja Padežnik: Moji občutki so zelo nepričakovani. Zdelo se mi je, da po takšni zamisli, torej glede na temo naloge, odziv ljudi in sodnikov ne bo tako dober. Tako da je to zame še bolj osupljivo in neverjetno.

Slavica Šmerc, mentorica: Občutek je izjemen, saj je ta skupina prvič tekmovala na državnem tekmovanju in tega res nisem pričakovala, zato je še toliko večje presenečenje. Poudariti moram tudi čas za vso pripravo naloge in stojnice. Kajti letos smo imeli ponesrečeno kombinacijo urnikov, zato smo se zelo težko uskladili in so morali učenci veliko postoriti doma.

Zarja Nemec

Foto: Jakob Pirš in Stella Tretnjak

KEMIJA

Vrhunski rezultat

Pri predmetu kemija že tretje šolsko leto zapored pripravljajo odlične raziskovalne naloge. Pod vodstvom mentorice Milene Žohar in somentorja Marka Jerana se za takšno raziskovalno delo, ki terja veliko časa, osebne angažiranosti, eksperimentiranja in nenazadnje kemijskega znanja, odločajo učenci, ki jih neznana področja iz sveta molekul in atomov še posebej zanimajo.

Tako smo letos že poročali o uspehu Klare Hohkraut, ki je osvojila srebrno priznanje na državnem tekmovanju, in o Lei Lešek Povšič ter Larisi Ortl, ki sta prejeli bronasto.

Tudi v lanskem šolskem letu so se raziskovalnih nalog iz kemije in biologije lotili trije učenci, največji uspeh je dosegel Nik Kajtna iz 9.a-razreda PŠ Debro, ki se je s svojo nalogo z naslovom Razvoj in uporaba reakcijskega sistema na osnovi kemiluminiscence za ciljane forenzične aplikacije, uspel uvrstiti med šest najboljših mladih raziskovalcev v Sloveniji.

Zatorej smo lahko izjemno ponosni, da je raziskovalni ekipi uspel veliki met – izbrana naloga bo predstavljena v mednarodni konkurenci na Olimpiadi EU Contest, ki bo letos v Milanu. Naloga bo predstavljena v angleškem jeziku, ponesla pa bo ime naše šole po vsej Evropi.

Zelo smo ponosni na mladega raziskovalca, njegovega velikega uspeha pa ne bi bilo brez neutrudne mentorice Milene Žohar in Marka Jerana, ki je bil tudi učenec debrske šole, danes pa je zelo uspešen študent kemije.

Iskrene čestitke!

Irena Namestnik

PRVA POMOČ

Tekmovanje ekip prve pomoči

V soboto, 11. aprila, je bilo v OŠ Marjana Nemca v Radečah 8. območno tekmovanje ekip prve pomoči za osnovnošolce. Sodelovalo je sedem ekip.

PŠ Debro je tekmovala s tremi ekipami in matična šola Laško z eno. Tekmovanja ekip prve pomoči smo se udeležili že osmo leto. Ekipe so se pomerile v pisnem delu iz znanja zgodovine Rdečega križa in prve pomoči. Pri praktičnem delu so imele dve situaciji z dvema

poškodovancema. Vodja skupine je moral opraviti triažo. Pripravljati smo se začeli 2. marca 2015. Nepričakovano smo dosegli vrhunske rezultate. Prvo mesto je osvojila ekipa OŠ Marjana Nemca Radeče 1 z 88,13 odstotka. Drugo mesto je osvojila ekipa PŠ Debro 1 s 86,56 odstotka. Vodja je bila Tatjana Terbovc. V ekipi so bili poleg nje še Anja Stopar, Saška Maček, Mateja Komočar, Nejc Frece Žohar in Andreja Burger. Tretje mesto je osvojila ekipa OŠ Primoža Trubarja Laško z 84,06 odstotka. Vodja je bil Tilen Pasarič. V ekipi so bili tudi Alja Špec, Nastasija Uratarič, Stella Tretnjak, Helena Jeretina, Lea Lešek Povšič in Tina Vorina. Na regijsko tekmovanje, ki je bilo v Velenju, se je uvrstila ekipa 1 OŠ Marjana Nemca Radeče. Vsem ekipam iskrene čestitke za odlično znanje in odlične rezultate.

*Milena Žohar in Dragica Đerić,
mentorici*

ŠOLSKI PARLAMENT

Izobraževanje in poklicna orientacija

Konec marca je bil v naši šoli regijski otroški parlament, na katerem je sodelovalo 18 poslancev iz 17 osnovnih šol celjske regije. Delo je bilo organizirano v štirih delavnicah, ki so jih vodile učenke naše šole. Na vsaki delavnici so sprejeli sklepe, ki so jih predstavili na plenarnem delu, ki je bil v Otročjem centru. Najzanimivejši sklepi so: Slovenija ne prepozna nadarjenosti otrok; najbolj nujni poklici v prihodnosti bodo farmacevt, matematik, znanstvenik, ekolog, psiholog, izdelovalec robotov in specialist za odvajanje od tehnologije; javne šole so za otroke najboljša izbira. Izbrali so tudi predstavnike, ki so jih zastopali na nacionalnem otroškem parlamentu v Ljubljani. Več lahko izveste v prispevku, ki je objavljen na TV Laško.

V ponedeljek, 13. aprila, je bilo v veliki dvorani Državnega zbora RS zasedanje 25. nacionalnega otroškega parlamenta. Letošnjo osrednjo temo sta predstavljala izobraževanje in poklicna orientacija. Ob prihodu v parlament so mladi poslanci posedli na udobne stole in program se je začel. V uvodu so predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milan Brglez, predsednik države Borut Pahor, minister za javno upravo Boris Koprivnikar in predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije Darja Groznik v svojih nagovorih poudarili, da morajo mladi slediti svojim željam z veliko mero radovednosti, predvsem pa vztrajnosti.

Po uvodnem delu je sledila izvolitev predsednika 25. nacionalnega otroškega parlamenta. To je postal Ciril Cerovšek in dolenjske regije.

Sledilo je delo v skupinah. V vsaki skupini je bil odrasel mentor oziroma moderator.

Parlamentarci so se razvrstili v štiri skupine. V prvi skupini so se pogovarjali o poklicih prihodnosti. Izpostavili so kar nekaj poklicev, kot so genetiki, robotiki, astronomi, gozdarji. V drugi skupini so se pogovarjali o vseživljenjskem učenju. Mladi se zavedajo, da je izobraževanje vseživljenjski proces, zato si želijo izboljšati njegovo kakovost. Podali so naslednje predloge: učitelji bi morali imeti krajšo delovno dobo, več medgeneracijskega učenja in sodelovanja in organiziranje več natečajev. Zdi se jim tudi, da otroci v osnovnih šolah niso dovolj ozaveščeni o poklicih, zato težko sprejmejo odločitev, ki jih spremlja vse življenje. Menijo, da bi bilo dobro več govoriti o poklicih že na razredni stopnji. Predlagajo, da bi se v šoli uveljavili karierni dnevi, ki bi bili zasnovani enako kot naravoslovni dnevi, le da bi si učenci odšli ogledat poklice. Pravijo tudi, da bi morali otrokom pred odločitvijo zagotoviti prakso. Pogovarjali so se tudi o razlikah med gimnazijo in srednjo šolo. V

tretji skupini so se pogovarjali o formalnem in neformalnem izobraževanju. Menijo, da formalno izobraževanje sestavljajo šola, učbeniki in obveza, neformalno pa mediji in vse ostalo. Opažajo, da neformalni krožki v šoli postajajo formalni in da so za prazna mesta odgovorni šolski delavci, saj imajo premalo predstavitev krožkov, saj vsi učenci z njimi niso seznanjeni. Navedli so tudi nekaj slabih lastnosti neformalnega izobraževanja. Želijo si, da bi bila v šolah organizirana zasedanja med učitelji in učenci o krožkih. V četrti skupini so se vsi strinjali, da so vsi poklici pomembni. Pravijo, da imajo mladi danes različne cilje in vrednotenje. Vsi želijo delati v ugodnih pogojih in ne spoštujejo vseh poklicev, a drug brez drugega ne moremo. Zelo pomembno vlogo v življenju bodo vedno imeli kmetje, smetarji, čistilke ... in noben poklic ni manjvreden. Menijo, da na pogostost poklica vplivata tudi industrializacija in okolje.

Sledil je plenarni del zasedanja v veliki dvorani, kjer so mlade parlamentarce pozdravili povabljeni gostje: predsednik vlade Miro Cerar, varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer, poslanec Tone Peršak ...

Sledilo je poročanje skupin o delu v delavnicah, ter postavljanje vprašanj gostom. Po končanem plenarnem delu je sledilo kosilo, po njem pa so se mladi parlamentarci odpravili v predsedniško palačo, kjer je sledil glasbeno-humanitarni dogodek, na katerem je predsednik države izročil nagrado jabolko navdiha bobnarju glasbene skupine Elvis Jackson. Ob tej priložnosti je bilo prisotnih nekaj glasbenih skupin s povabljenimi gosti. Otroški parlament je nepozabna izkušnja, pogled v svet odraslih, zavedanje resnosti te institucije in človečnosti, videla sem ljudi, ki v našem imenu odločajo za nas. Zavedam pa se, da je vsakdanje življenje v parlamentu zelo drugačno. *Anja Stopar, Marjeta Ocvirk*